

ဓမ္မအသိဖြင့် အကျိုးရှိရှိနေမည်

အမှတ်စဉ်(၅၃)

ကဏ္ဍဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်

အဂ္ဂမဟာ ပဏ္ဍိတ
အရှင်နန္ဒမာလာဘိဝံသ (Ph.D)

မှတ်တမ်း

ဘာသနာတော်နှစ် ၂၅၅၁ ခုနှစ်၊ ကောဇာသက္ကရာဇ် ၁၃၆၉ ခုနှစ်၊
ဝါခေါင်လပြည့်ကျော် (၇)ရက်နေ့ည ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဗဟန်းမြို့နယ်၊ မင်္ဂလာဈေး
ဓမ္မာရုံတော်ကြီးအတွင်းဝယ် ဆင်ယင်ကျင်းပ ပြုလုပ်အပ်သည့် ညဉ့်ဦးယံ ဓမ္မသဘင်
အခမ်းအနားဝယ် ဟောကြားအပ်သော “ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်”

တရားဒေသနာတော်။

* * *

ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အနှစ်ချုပ်

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာက တရားနာ ပရိသတ်တွေရဲ့ စရိုက်အားလျော်စွာ ထိုထိုသုတ္တန်များကို ဟောကြားလေ့ ရှိပါသည်။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် ဆိုတာ ဒီဃနိကာယ်၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ မဇ္ဈိမ နိကာယ် ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ် လို့ နိကာယ်ငါးရပ်ရှိတဲ့အထဲမှာ မဇ္ဈိမနိကာယ် ထဲမှာပါတယ်။

မဇ္ဈိမနိကာယ်မှာ သုတ်ပေါင်း ၁၅၂ သုတ် ရှိတဲ့အနက် ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်ကို သုတ်တစ်သုတ် အဖြစ်ထည့်သွင်း မှတ်တမ်းတင်ထားတယ်။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်မှာ မြတ်စွာဘုရားက အဆင့်မြင့်မြင့် ဝိပဿနာတရားကကို ဟောကြားထားတာဖြစ်လို့ တရားနာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အနေနဲ့ ဒီသုတ္တန်ရဲ့ သဘောသွားကို နားလည်ဖို့ အလေးအနက် အာရုံစိုက်ပြီးတော့နာဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။

ဗုဒ္ဓမြတ်စွာကလည်း တရားဟောခါနီး မှာ အမြဲတမ်း မိန့်ကြားလေ့ရှိတယ်။ “သာဓုကံ သုဏောဟိ မနသိကရောဟိ” တဲ့။ သာဓုကံ - တကယ့်လေးလေးစားစား၊ သုဏောဟိ - နားစိုက်ပြီး ထောင်ပါတဲ့။ မနသိကရောဟိ - စိတ်ထဲမှာ မှတ်ထားပါ။ နှလုံးသွင်းပါလို့ တရားဟောတိုင်း တရားဟောတိုင်းမှာလိုလို မြတ်စွာဘုရားက သတိပေးလေ့ရှိတယ်။ မြတ်စွာဘုရားဟောတဲ့ တရားတော်တွေဟာ အာရုံစိုက်ပြီး သဘာဝတရား ဆိုက်အောင်နာမှ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ်ကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစေနိုင်တယ်။ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်မှာဝိပဿနာကျင့်စဉ်တစ်ခုကို တရားနာပုဂ္ဂိုလ်၏ စရိုက်အားလျော်စွာ မြတ်စွာဘုရားက ရှင်းလင်းဟောထားတာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဓာတုဝိဘင်္ဂ မှာ ဓာတု ဆိုတာ “ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါဇီဝ ” ဆိုတာမျိုးလို

အပြောထဲမှာသာရှိတဲ့ တရားမျိုးမဟုတ်ဘူး။ တကယ့်ကို သဘာဝအားဖြင့် ရှိနေတဲ့ တရားကို “ဓာတု” လို့ခေါ်တယ်။ “အတ္တနော သဘာဝံ ဓာရေတီတိဓာတု” သူ့သဘာဝအတိုင်းသူ ထင်ရှားရှိနေတာကို ဓာတု။ မြတ်စွာဘုရားက ဓာတ်အမျိုးမျိုးဟောတယ်။ အဘိဓမ္မာမှာဆိုရင် ဓာတ် (၁၈) ပါး ဟောထားတာရှိတယ်။ ဒီတရားတွေက အလွန် လေးနက်သော်လည်း လူနဲ့ အလွန်နီးစပ်တဲ့ တရားတွေ ဖြစ်တယ်။

လောကမှာ နီးပင်နီးသော်လည်း မမြင်တာတွေက အများကြီး၊ မမြင်နိုင်တာတွေက အများကြီး။ မြင်ဖို့ခက်တယ်။ “ဒုဒ္ဒသတ္တာ ဂမ္ဘီရံ၊ ဂမ္ဘီရတ္တာ ဒုဒ္ဒသံ”

နက်နဲတယ်ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားတွေဟာ တချို့ဟာက “မြင်ဖို့ခက်လို့ နက်နဲတာ”၊ ဝေးလို့ မမြင်နိုင်တာမျိုး မဟုတ်ဘူး။ နက်နဲလို့ မမြင်နိုင်တာတော့ မဟုတ်ဘူး။ မြင်ဖို့ သတိမူရန်ခက်ခဲတဲ့ အတွက်ကြောင့် နက်နဲတယ်။ တချို့တရားကတော့ အဲဒီ လိုမဟုတ်ဘူး၊ “နက်နဲလို့ မြင်ဖို့ခက်တာ”၊ ဆိုပါစို့ နီးလျက်သားနဲ့ မမြင်ရဘူး။ ဝေးလို့ မမြင်ရဘူး နှစ်မျိုး ရှိနိုင်တယ်။ ဝေးနေရင်လည်း မမြင်ရဘူး၊ နီးလျက်သားနဲ့လည်း မမြင်ရတာ ရှိတယ်။ အေး “ဓာတု” ဆိုတဲ့ သဘာဝတရားတွေက ကိုယ့်ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတယ်။ လူတိုင်း လူတိုင်းမှာ ရှိနေတဲ့ တရားတွေ ဖြစ်တယ်။

အဲဒီ လူတိုင်း လူတိုင်းမှာ ရှိနေတဲ့တရားဟာ အလွန် နီးကပ်တယ်။ ကိုယ်ထဲမှာ ရှိနေသော်လည်းပဲ မြင်ဖို့ခက်ခဲသည့်အတွက်ကြောင့် ဂမ္ဘီရ နက်တယ်လို့ ဒီလိုပြောတာ။ ဟို နိဗ္ဗာန်တို့ ဘာတို့ကျတော့ နက်နဲ လွန်းအားကြီးလို့ မမြင်နိုင်ဘူးလို့ပြောတာ။

ဓာတု ကို English လိုပြန်တဲ့ အခါကျတော့ Element လို့ ပြန်တာပေါ့။ အဲဒီ တော့ “ဓာတုဝိဘင်္ဂ” ကို An Analysis of Element လို့ ဆိုရမှာပေါ့။ လူတွေရဲ့ သန္တာန်မှာ ရှိတဲ့ သဘာဝဓာတ်တရားကို ခွဲခြားစိတ်ဖြာပြီးတော့ မြတ်စွာဘုရားက

ဟောတော့ ကိုယ့် ခန္ဓာလေးကို ကိုယ်က အာရုံစိုက်လိုက်လို့ရှိရင်
ဒီသဘောတရားတွေ တွေ့လာမှာဖြစ်ပါတယ်။

အေး ဒီသုတ္တန်ဟောတဲ့အခါမှာ တရားနာ ပုဂ္ဂိုလ်က
တစ်ဦးတည်းပဲရှိတယ်။ ဟောတဲ့ နေရာကလည်း ခမ်းခမ်းနားနားကြီး မဟုတ်ဘူး။
အိုးထိန်းသည် တစ်ဦးရဲ့ အိုးလုပ်တဲ့ တဲကြီးထဲမှာ ဟောတာ။ ဟောတဲ့အချိန်ကလည်း
ညသန်းခေါင်ကျော်တဲ့အချိန်၊ တရားနာ ပရိသတ် ကလည်းပဲ တစ်ဦးတည်းပဲ
ရှိတယ်။

တရားနာပရိသတ်နဲ့ တရားဟောတဲ့ မြတ်စွာဘုရားသခင်
ကိုယ်တော်မြတ်ဟာ တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ဆက်သွယ်မှု မရှိဘူး။ တရားနာနေတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်က တရားဟောနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာမသိဘူး။ ဘုရားမှန်း
မသိဘူး။ အဲဒီ လို အခြေအနေနဲ့ ဟောထားတဲ့ သုတ္တန်တစ်ခု။ ဒါကြောင့်မို့
“အိုးထိန်းသည်ရဲ့ တဲထဲက တရားပွဲ” လို့ ဒီလိုမှတ်ထားပေါ့။

ကဲ သုတ္တန်ကလေး စလိုက်ကြရအောင် အနှစ်ချုပ်ကို ဟောမှာ
ဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ဘုန်းကြီးတို့ ပါဠိတွေကို များများမရွတ်တော့ဘဲနဲ့
မြန်မာလို ရှင်းပြီးတော့ ပြောရအောင်။ ဘယ်သုတ္တန်ပဲဖြစ်ဖြစ် သုတ္တန်
ဖြစ်ပေါ်လာပုံလေးကစပြီးပြောမှ ပိုပြီး အဆင်ပြေတယ်။

ဒီသုတ္တန်လေး မှတ်တမ်းပါဠိထဲမှာ စတင်ထားတာက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ
မဂဓတိုင်းမှာ ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီရင်း ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ရောက်လာပါတယ်တဲ့။
ဘာကြောင့် ရောက်လာ တယ်ဆိုတာကို မပြောဘူး။ ဒီထဲမှာ မြတ်စွာဘုရားဟာ
ခရီးဒေသစာရီ ကြွချီရင်း မဂဓတိုင်းတစ်ခွင် လှည့်လည်နေရာကနေပြီး
ရာဇဂြိုဟ်မြို့ကို ရတ်တရက် ရောက်ရှိလာပါတယ်။ ရောက်ရှိလာတဲ့
အချိန်ကလည်းပဲ ညနေ မိုးချုပ်တဲ့ အချိန်ဖြစ်တယ်။ ရာဇဂြိုဟ်မြို့အပြင်မှာ ဘဂ္ဂဝ
ဆိုတဲ့ အိုးထိန်းသည်ကြီးရဲ့ နေ့အခါမှာ အိုးလုပ်ငန်းလုပ်တဲ့ အလုပ်ရုံကြီးရှိတယ်။
အိုးဖုတ်တဲ့ တဲကြီးက မြို့အပြင် ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ

အလွန်ဆိတ်ငြိမ်သည့်နေရာဖြစ်သည့်အတွက်ကြောင့် ညအခါမှာဆိုရင် အချိန်မဲ့ အခါမဲ့ ရောက်လာတဲ့ ခရီးသွား ရဟန်းတော်တွေ၊ ဘာသာရေး ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အဲဒီ အိုးလုပ်တဲ့ တဲကြီးထဲမှာ ဝင်ရောက် တည်းလေ့ရှိကြတယ်။ ညဆိုတော့ အားနေတာကိုး၊ နေ့မှာကျတော့ အိုးအလုပ်တွေ အိုးဖုတ်တဲ့အလုပ် လုပ်ကြတယ်။ အချိန်မဲ့ အခါမဲ့ ရောက်လာတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ တစ်ညတာဝင်ပြီး တည်းတယ်။

အိုးထိန်းသည်ကြီးရဲ့ နာမည်က ဘဂ္ဂဝ လို့ခေါ်တယ်။ အဲဒီ ဘဂ္ဂဝ ဆိုတဲ့ အိုးထိန်းသည်ကြီးကလည်း သဒ္ဓါတရားကောင်းတယ်။ ဘယ်သူ လာတည်းတည်း အခမဲ့တည်းခွင့် ပြုထားတယ်ပေါ့။ အဲဒီ တော့ ဘာသာရေးဆရာတွေ ခရီးသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အချိန်မတော် ရောက်လာလို့ မြို့ထဲကို ဝင်ခွင့်မရဘူး ဆိုရင် မြို့ပြင်မှာ အဲဒီ လို တည်းခိုလေ့ရှိတယ်။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း အတော်လေး မိုးချုပ်မှ ရောက်လာတယ်။ ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော် ကို မကြွဘူး။ မကြွဘဲနဲ့ ဘဂ္ဂဝ အိုးထိန်းသည်ကြီးရဲ့ အိုးလုပ်တဲ့ နေရာကို ကြွလာတယ်။ ငါ ဘုရားဆိုပြီး ပိုင်စိုးပိုင်နင်း သူများအိုးလုပ်တဲ့ တဲထဲကို ဝင်မတည်းဘူး၊ မြတ်စွာဘုရားက ဘဂ္ဂဝ ဆိုတဲ့ အိုးထိန်းသည်ကြီးထံ သွားပြီးတော့ ခွင့်တောင်းတယ်။ “သစေတေ ဘဂ္ဂဝ အဂရ၊ ဝိဟရေယျာမ ဣဓ ဧကရတ္ထိ” မင်းမှာ ဝန်မလေးဘူးဆိုရင်တဲ့ ဟောဒီ အိုးလုပ်တဲ့တဲမှာ ငါ တစ်ညလောက် တည်းချင်ပါတယ်တဲ့။

ဘုရားက ခွင့်တောင်းစကားပြောတာ။ အိုးထိန်းသည်ကြီးက “အရှင်ဘုရား၊ ကိုယ်တော် တစ်ပါး အဲဒီ ထဲမှာ ရောက်နှင့်နေပြီတဲ့။ တပည့်တော် အနေနဲ့ ကတော့ ဝန်မလေး ပါဘူးတဲ့။ အဲဒီ ကိုယ်တော်က ဘာသောတူမယ်ဆိုရင် အရှင်ဘုရား ကြိုက်သလိုနေပါ”လို့ ပြောလိုက်တယ်။ အိုးထိန်းသည်ကလည်း လိမ္မာပါးနပ်တယ်နော်။ အရှင်ရောက်တဲ့ ကိုယ်တော်က နောက်လာတဲ့ ကိုယ်တော်ကို ကြိုက်မကြိုက်မသိဘူး။ မသိသည့် အတွက်ကြောင့် သူ့အပြစ်လွတ်အောင် ပြောလိုက်တာ၊ “အရှင်ဘုရားတဲ့၊ ကိုယ်တော်တစ်ပါးတော့ အရှင်

ရောက်နေတာရှိတယ် ဘုရားတဲ့။ သူက လက်ခံမယ် ဆိုရင်နေပါတဲ့၊
အရှင်ဘုရားကြိုက်သလိုနေပါ” ဆိုတော့ မြတ်စွာဘုရားကလည်း ကောင်းပြီဆိုပြီး
အိုးလုပ်တဲ့ တဲထဲ ဝင်သွားတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ ထိုအချိန်တုန်းက ဘာသာရေး အဝတ်ကိုဝတ်ပြီး
ဘာသာတရား ဟောပြောနေ ကြတဲ့ဘာသာရေးဂိုဏ်းပေါင်း မြောက်များစွာ ရှိတယ်။
“အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ” အိမ်မှာနေပြီး စီးပွားလုပ်တဲ့ ဘဝမျိုးကို ဖယ်ရှားပြီးတော့
သာသာတရားကို စောက်ချပြီးတော့ လုပ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့
အဝတ်အစားမျိုးဝတ်ဆင်ထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ရှိနေတယ်။ မြတ်စွာဘုရားက
အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ထံ သွားပြီး ခွင့်တောင်းတယ်။ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘုရားက ဘိက္ခု
လို့ပဲခေါ်တယ်။ ထိုခေတ်ကာလတုန်းက ဘာသာရေး အဝတ်ကို ဝတ်ဆင်ထားတဲ့
ပုဂ္ဂိုလ်တွေ တော်တော်များများ ကို “ဘိက္ခု” လို့ပဲ ခေါ်ကြတယ်။ ဘိက္ခု ဆိုတာ
ဆွမ်းတွေ၊ ဟင်းတွေ၊ ထမင်းတွေ နေ့စဉ် စားစရာ သောက်စရာတွေကို
ချက်ပြုတ်ပြီးတော့ မစားတော့ဘူး။ ဆွမ်းခံပြီးတော့ စားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပေါ့။ အခု
မြန်မာပြည်မှာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓသာသနာ ထွန်းကားတဲ့နိုင်ငံ ဆိုတော့ ဘိက္ခု ဆိုရင်
ထေရဝါဒ ဘုန်းကြီးပဲလို့ ဒီလိုပဲ အောက်မေ့ကြမှာပေါ့။ သူတို့ဆီမှာတော့
ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။

ဘုန်းကြီးတို့ အိန္ဒိယ ဗုဒ္ဓဂယာသွားတုန်းက လမ်းမှာ
ကုလားတစ်ယောက် တွေ့တယ်။ လူဝတ်ကြောင်ပဲ။ အဲဒီ ကုလားက ဘုန်းကြီးတို့နဲ့
အတူတူပါလာတဲ့ သီလရှင်တစ်ပါးကို ပိုက်ဆံတောင်းတယ်။ ပိုက်ဆံတောင်းတဲ့အခါ
သူက ကုလားလို “ဟံမာရေဘိက္ခု ဟဲ” ပြောပြီး တောင်းတယ်။ သူ ဘိက္ခု ပါလို့
ပြောတာ၊ အဲဒီ လို သူတောင်းစားကလည်း သူကိုယ်သူ ဘိက္ခု လို့ခေါ်တာပဲ။

မြတ်စွာဘုရားကလည်း အဲဒီ အိုးထိန်းသည် တဲထဲမှာ
အရင်ရောက်နေတဲ့ ကိုယ်တော်ကို “ဘိက္ခု ဝန်မလေးဘူးဆိုရင် ဒီကနေ့တစ်ည
ဒီထဲမှာ တည်းပါရစေ” ဆိုတော့ အဲဒီ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ပြောတယ်” ဪ တဲက

အကျယ်ကြီးပါတဲ့၊ အရှင်ဘုရား ချမ်းသာသလိုနေပါ” လို့တည်းခွင့်ပြု လိုက်တယ်။
အဲဒီ တော့ အိုးထန်းသည်ကြီးရဲ့ တဲထဲမှာ မြတ်စွာ ဘုရားရယ်၊ ကြိုပြီး
ရောက်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးရယ် ဒီနှစ်ဦးပဲရှိတယ်။

*